

פרשת
במדבר

שנה ב'

גליון מס' 73

גברי תורת משה

שיחות ודרשות של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שנמסרו לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

העלון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "זרק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

העלון אינו מוגה!

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור
הוצאת והדפסת העלון והנציחו את יקירכם בטל' המכון.

לקבלת העלון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון.

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל המו"ל.

כמו כן ניתן להוריד את העלון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

שכתוב: הב' מ. בלוי ני"ו   הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
עריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@gmail.com

במדבר - שבת מברכים סיון

באותה שנה ע"י שקוראים את הקללות יצאו ידי חובה ויתבטל הגזירה, כמו שכתוב "ונשלמה פרים שפתינו", שואלת הגמ' האם חג השבועות היא ראש השנה? מתרצת הגמ' כן, שבעצרת נידונים על פירות האילן.

בשבועות נידונים על התורה
 כתוב בספרים הק' שחוץ ממה שדנים בשבועות על פירות האילן דנים גם את האדם כמה הצלחה תהיה לו בלימוד התורה, מאחר ששבועות זה יום מתן תורתנו דנים את האדם כמה הצלחה יהיה לו וכמה ברכה יהיה לו בלימוד וכמה חידושי תורה הוא יזכה לחדש, ולאיזה דרגה גבוהה יזכה האדם לעלות בתורה בשנה הזאת.

הכנה לקבלת התורה
 כמה שאדם יכין את עצמו יותר ויותר לקראת קבלת התורה הוא יזכה שיהיה לו הרבה הצלחה

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" ילדים יקרים כתוב בשו"ע שבכל שנה ושנה קוראים את פרשת במדבר לפני חג השבועות רבנו החפץ חיים בביאור הלכה מסביר את הטעם מדוע תקנו חז"ל לקרוא את פרשת במדבר לפני חג השבועות כדי שיהיה הפסקה בין פרשת בחקותי שיש בה את קללות התוכחה לבין חג השבועות שהוא יום הדין על פירות האילן, שלא יקראו את הקללות סמוך ליום הדין בכדי שהשטן לא יקטרג ח"ו, המקור של ההלכה הזאת כתוב בגמ' במגילה שעזרא תיקן לישראל שיקראו את הקללות שבפרשת בחקותי לפני חג השבועות שהיא ראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה, הכוונה היא שאם נגזרה איזה גזירה רעה ח"ו על בני ישראל

בלימוד התורה, ואפשר לראות הוכחה לזה ממה שכתוב בפרשה של קבלת התורה פרשת יתרו שמהפסוק "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני" עד עשרת הדברות יש עשרים ושש פסוקים ועשרת הדברות לפי טעם התחתון זה שלש עשרה פסוקים יוצא שההכנה לעשרת הדברות הוא פי שניים מעשרת הדברות מה זה בא ללמד אותנו? איך צריך להיראות ההכנה של בן אדם לקבלת התורה צריך להיות פי כמה מעצם היום הקדוש הזה, ורק כך יש סיכויים שאדם כזה שהתכוון כראוי יזכה להצלחה גדולה וחשק רב בלימוד התורה ביום הגדול הזה של קבלת התורה שאנחנו בעז"ה עומדים לפניו.

מי יכול להעריך את ערך התורה שמעתי פעם משל על בן אדם שמצא יהלום והוא לא הבין ביהלומים בגלל שהוא היה

אדם כפרי (אדם שנוולד בכפר) והוא הראה לשכנים שלו את היהלום והוא שאל אותם כמה שווה היהלום הזה הם אמרו לו שזה שווה כמה מאות שקלים, הוא בא הביתה וסיפר לאשתו שהוא מצא יהלום והשכנים אמרו לו שהיהלום שווה כמה מאות שקלים אמרה לו אשתו מה הכפריים האלו מבינים ביהלומים תלך לאנשי העיר ותשאל אותם, הוא הלך לעיר ופגש בן אדם פיקח ושאל אותו כמה שווה היהלום הזה אמר לו הפיקח הזה שהיהלום שווה אלף שקל, אח"כ הוא פגש את חבירו והוא סיפר לו שהוא מחפש לדעת כמה שווה היהלום שמצא והוסיף שאיזה אדם פיקח כאן בעיר אמר לו שהיהלום שווה אלף שקל אמר לו החבר למה אתה הולך לשאול בני אדם שהם לא עוסקים ביהלומים, עליך ללכת למקום שמוכרים יהלומים שקוראים לזה בורסה ושמה

כל יום יהיו בעיניך כחדשים
 בשבת הקרובה יברכו עם ישראל
 את החודש חודש סיון,
 כתוב בתורה מה היה בר"ח סיון,
 (לצערי נמנע ממני האפשרות
 לקרוא מתוך החומש מבפנים ולכן
 אינני יודע אם אוכל להגיד לכם
 מילה במילה כמו שכתוב
 בחומש), "בחדש השלישי לצאת
 בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה
 באו מדבר סיני, ויסעו מרפידים
 ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן
 שם ישראל נגד ההר" מדויק רש"י
 שהרי התורה היא נצחית וממילא
 היה צריך להיות כתוב ביום ההוא
 באו מדבר סיני ומדוע כתוב ביום
 הזה באו מדבר סיני? מתרץ רש"י
 שכאשר ילד יהודי יקרא את
 הפסוק הזה התורה הק' תלמד
 אותו שלימוד התורה יהיו בעיניו
 כחדשים כאילו היום קיבלו את
 התורה, כמו שילד מקבל בגד חדש
 ביום הראשון הילד שומר על הבגד
 שלא יתלכלך, אחרי שבוע הילד

יודעים את הערך של היהלומים,
 הלך הכפרי לבורסה ושם העריכו
 לו את שווי היהלום באלפי
 שקלים, ע"כ המשל הנמשל הוא,
 אם רוצים לדעת מהו הערך של
 התורה צריכים ללכת ולשמוע
 מאחד שיודע מה זה תורה והוא
 יסביר לנו מה הם הדרכים שביום
 גדול של חג השבועות נוכל לזכות
 לאוצר הגדול שהקב"ה נתן לנו.
 בתהילים אנחנו רואים איך שדוד
 המלך העריך את התורה
 כמו שכתוב "טוב לי תורת פיך
 מאלפי זהב וכסף" (הניגון שכל ילד
 מכיר כבר מגיל קטן) וכן אנחנו
 רואים ג"כ איך ששלמה המלך
 העריך את התורה כמו שכתוב
 "יקרה היא מפנינים וכל חפציק לא
 ישוו בה" והגמ' דורשת ע"ז שמי
 שלומד תורה הוא חשוב הרבה
 יותר מהכהן גדול שנכנס ביום
 הכיפורים לקודש הקדשים.

יהודה ממה הוא כ"כ פחד? מפני שבמזרח ישבו בחורים שהיו בקיאים בש"ס והוא פחד שיהיה לו בושות מרוב בקיאותם וידיעתם בתורה.

כה תאמר לבית יעקב

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי, ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" פירש רש"י כה תאמר - בלשון הזה ובסדר הזה, אלה הדברים - לא פחות ולא יותר, בארבע פסוקים הללו הקב"ה הדגיש למשה רבנו פעמיים שהוא חייב להגיד את המילים הללו מילה במילה כמו ששמע ממנו בלשון הזה ובסדר הזה לא פחות ולא יותר משמע

כבר פחות שומר על הבגד, אבל אחרי חודש הוא כבר התרגל לבגד והוא כבר שכח לגמרי שהוא קיבל בגד חדש והאמא צריכה להעיר לו שלא יאכל עם הבגד החדש, לכן התורה הק' אומרת "ביום הזה באו מדבר סיני" שאם ילד יתיישב ללמוד תורה ויחשוב כל יום ויום מחדש שהיום הוא קיבל את התורה יהיה לו הרבה יותר חשק בלימוד התורה.

סיפר לי הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל שלפני כשבעים שנה כשהוא בא בתור בחור מווילנא לארץ ישראל הוא הלך ללמוד בישיבת חברון בעיה"ק ירושלים, ובתקופה הראשונה שהוא נכנס לישיבה כשהוא רצה ללכת לשאול שאלה או לדבר בלימוד עם בחורים שישבו במזרח של היכל הישיבה הוא פחד מאד להתקרב למזרח והוא הלך רק עד לבימה איפה שקוראים בתורה, סיפר לי ר' מיכל

מכאן שאת השיעור היומי שמסר משה רבנו לעם ישראל היה מותר למשה רבנו להגיד לפי רצונו וכמו שרש"י כותב על הפסוק "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" אשר תשים לפניהם - אמר לו הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו לכך נאמר אשר תשים לפניהם כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" אומר רש"י לבית יעקב - אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל - אלו הגברים להם תגיד בלשון קשה יותר מאמירה, דברים שקשים כגידים, תפרש להם את העונשים.

תלמידים יקרים יש לי שאלה שכבר קשה לי הרבה

שנים ועדיין לא זכיתי לשמוע תירוץ על זה, הרי לכאורה יש סתירה בין הדברים, מצד אחד משה רבנו הצטווה כה תאמר ואלה הדברים שמשה צריך לומר מילה במילה בלי לפרש את הדברים ולהגיד את הארבע פסוקים האלו לא פחות ולא יותר גם לנשים וגם לגברים ומצד שני משה רבנו הצטווה לומר לנשים בלשון רכה ולגברים בלשון קשה א"כ איך יתכן שמשה יגיד את אותם המילים בדיוק מבלי לשנות ולהוסיף שום דבר לנשים בלשון רכה ולגברים בלשון קשה כגידים? "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" כל ילד יהודי מסוגל להיות גדול הדור, הקב"ה הכניס בכל ילד יהודי את הכח ואת האפשרות להיות גדול בישראל. שמעתי פעם שכאשר רבנו החזו"א הלך לחפש חתן לאחותו יחד עם אחיו הבכור ר' מאיר זצ"ל וכשהם הגיעו לישיבה

מבקש נקרא אחד שבשעת הלימוד הוא רואה רק את העיניים של הרבה' ואת האותיות של הגמ' ושום דבר אחר לא מעניין אותו, זה נקרא מבקש.

התורה נקנית במסירות נפש

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לאחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" שואל המדרש בשביל מה כתוב בתורה הק' במדבר סיני גם אם זה לא היה כתוב היינו יודעים שבאותה השעה משה רבנו היה במדבר שהרי כתוב בפסוק באוהל מועד בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים ואנחנו יודעים שבני ישראל בנו במדבר את האוהל מועד? מתרץ המדרש מכאן למדו חכמים שבשלשה דברים ניתנה התורה, באש, במים, ובמדבר, במדבר מניין? שנאמר וידבר ה' אל משה במדבר סיני ללמדנו שכל מי שלא עושה את עצמו כמדבר

של הזקן מנובהרדוק מיד כשראה הזקן מנובהרדוק את שני גדולי הדור הללו והוא שמע את מה שהם מחפשים הוא עבר יחד איתם את כל הבחורים המצוינים של הישיבה ואמר להם על כל אחד את המעלות שלו, זה מתמיד, זה ירא שמים, זה בעל מידות טובות, וכשסיימו לעבור את כל הבחורים שאל החזו"א את הזקן מנובהרדוק מדוע הוא לא ציין את הבחור שיושב בפניה, אמר הראש ישיבה הבחור הזה הוא מבקש, הוא מחפש באיזה צורה לגדול הוא מבקש דרך איך ללמוד יותר, איך לקבל את קנייני התורה, הוא מחפש איך לעלות כל יום בלימוד ואיך לשבור את מידותיו, אתם מבינים לבד מי זה היה הבחור הזה, זה היה רבנו הגאון הסטייפלער זצוק"ל והוא נבחר להיות החתן של אחות של החזו"א, הזקן מנובהרדוק לימד אותנו פה דבר חדש, שיש מושג של 'מבקש',

הפקר הוא לא יכול לקנות את התורה והחכמה ולכן נאמר במדבר סיני.

באש מנין שנאמר במתן תורה "והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש" ללמדנו שהתורה ניתנה באש, בשביל לזכות בתורה צריך למסור את הנפש כמו אברהם אבינו שנזרק לכבשן האש ובזכות זה זכה אברהם אבינו לקבל את התורה.

במים מנין שנאמר במתן תורה "גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים, הרים נזלו מפני ה' זה סיני מפני ה' אלוקי ישראל" לרמוז שבשביל לזכות לתורה צריך למסור את הנפש במים, כמו שכתוב בפרשת בשלח כשעמדו בני ישראל ע"י ים סוף וראו איך שמצרים רודפים אחריהם ויצעקו בני ישראל אל ה', אמר הקב"ה למשה רבנו "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו" שאל הקב"ה את משה למה אתה מתפלל

עכשיו, לכאורה מה הטענה הרי כשיש צרה צריכים להתפלל אמר הקב"ה למשה עכשיו זה לא הזמן להתפלל עכשיו צריך לעשות מסירות נפש להכנס לתוך הים והים יקרע ולכן כתוב "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה" מובא במדרש ששבט יהודה נכנסו לתוך הים עד שהמים הגיע להם לאף והם אמרו באו מים עד נפש, ראה הקב"ה את המסירות נפש שבני ישראל נכנסו לים באמונה בדברי משה מפי ה' ואז נקרע הים, המסירות נפש שבני ישראל מסרו את נפשם בים סוף בזכות זה הם זכו לקבל את התורה.

התורה לא ניתנה בחינם אלא באש של אברהם, במים של שבט יהודה, ובמדבר שכלל ישראל מסרו את נפשם כשיצאו ממצרים והלכו במדבר.

במדבר מנין שנאמר "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" ילדים יקרים סיפר פעם אחד הגדולים

מצוות, אבל את הדברים הפשוטים את הביגוד את ההכנות של ההזמנות, את האולם, אבל כאן שהיו צריכים ללכת למדבר למקום שומם שאין שם אוכל ומים איך אתם מבינים את זה שבני ישראל שמעו בקול משה רבנו ולא שאלו שאלות ויצאו למדבר? אף אשה לא שאלה את בעלה, בעלי היקר לאן הולכים אתה תשב בביהמ"ד ותלמד תורה עם משה רבנו ואני בתור אמא מה אעשה אם הילדים יצעקו וירצו אוכל מה אני יגיד להם, "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" הקב"ה אומר אני לא אשכח לכם את הזכות הזאת שתעמוד לכם לכל הדורות.

אם ילד רוצה בליל שבועות לאכול קצת גלידה או לשתות כוס קפה שחור זה לא אסון, אבל העיקר מה שצריך לדעת שכל מה שאנחנו ערים ולומדים כל הלילה

שהוא הלך לראות את המדבר איפה שבני ישראל היו ארבעים שנה עד שהגיעו לארץ ישראל והוא אמר שאי אפשר להבין איך בני ישראל יכלו לחיות במדבר הזה שלשה מיליון איש (כמו שאמר הרב דסלר זצ"ל), אף אשה לא ניגשה לבעלה ושאלה אותו בעלי היקר איך אתה הולך למדבר בלי אוכל הרי אנחנו לא הכנו שום אוכל צידה לדרך והרי במדבר אין שום חנות או מכולת? אתם יודעים מה זה שלשה מיליון איש שבכל בית היה כך וכך ילדים קטנים ועל זה אומר הנביא "זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" הרי זה פלא גדול, ילדים אם אתם נוסעים לאיזה טיול כמה אוכל ושתיה וממתקים אתם מכינים לדרך, וכמו כן לפני שילד נהיה בר מצוה כמה הכנות עושים בשבילו, אני לא מדבר על קניית התפילין אצל סופר מומחה, זה

הגדול הזה זה הכל הכנה כדי שבבוקר נתפלל שחרית עם כל הברע'ן את הנשמת כל חי של שבועות ואח"כ את אהבה רבה בבכיות, עד שמגיעים לקריאת התורה והילד עומד בשעת קריאת התורה כמו אריה ושומע את שני הדיברות הראשונות "אנכי ה' אלוקיך, ולא יהיה לך" ששמענו מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו ואת כל שאר הדיברות.

ילדים נשאר לנו עוד כמה ימים ימי הכנה לחג השבועות, ילדי ישראל קדושים כל אחד מהילדים יכול להיות בקי בש"ס, זכורני שכאשר התפללתי אצל מרן החזו"א זצוק"ל התפללו שמה שני ילדים בגיל שלש עשרה שהיו בקיאים בש"ס, תלמידים יקרים אנחנו לא דורשים מכל אחד להיות בקי בש"ס עד גיל שלוש עשרה משום שכל אחד עם הכישרונות שלו, הקב"ה לא דורש

שום דבר מבן אדם מה שהוא לא מסוגל אליו, ילדי ישראל קדושים התפילה הזכה שלכם עולה ישר לשמים ועליכם כל העולם עומד, עליכם עומדת התורה, והדור הבא זה אתם, אל תתנו לערב ראש חודש הבא עלינו לטובה שיעבור לחינם, שכל ילד ינצל את כל הכישרונות שהוא קיבל מהקב"ה, ואת כל ההכנות האלו מקבלים בשמים בשמחה, יתן הקב"ה שיתקבלו תפילותיכם לרצון, תשמרו על כל רגע ורגע, תנצלו את השבת כמה שאפשר, ובעז"ה בזכות ההכנה תזכו ביום הגדול הזה יום קבלת התורה לשמוע את הקולות ואת הברקים ותרגישו שזכינו לשמוע את שני הדיברות הראשונות מהבורא עולם יתברך שמו וזה כל התכלית של עם ישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.

"מִי לֹא טָבַח וְגָדְיָא קָאֵר"א

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר מאיר לרנר שליט"א ומשפ'

חתן הרה"ג ר' חיים אהרן טורצין זצ"ל ומשפ' שיחיו' לאוי"ט

נכד הרה"ג ר' שמואל וולף זצ"ל ומשפ' שיחיו' לאוי"ט

לרגל השמחה השרויה במעונם

בהולדת הבת - הנכדה - הנינה בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה לחופה

ולמעשים טובים ויזכו הוריה וזקניה לרוות רוב נחת

דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגדיא קארה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה

אמע"כ ידידינו

הר"ר משה קויפמן שליט"א ומשפ'

חתן הרה"ג ר' דוב הלוי טורק שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם
בהולדת הבת - הנכדה בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה לחופה
ולמעשים טובים ויזכו הוריה וזקניה לרוות רוב נחת

דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

נר זכרון

לע"נ צדיק יסוד עולם

כ"ק מרן אדמו"ר

רבי שלמה ב"ר מרדכי

זצוקלה"ה

מזוועהיל

אשר נשמתו עלתה בסערה השמימה

ביום המר כ"ו אייר תש"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

הגליתני צירב לע"ז

דודתנו המחנכת הדגולה

האשה הצדקנית מרת

מרים בלומא ב"ר משה ע"ה

גומבו

אשר נשמתה עלתה בסערה השמימה

כ"ח אייר תשע"ז

נודב ע"י בנה

הרה"ח ר' יעקב גומבו שליט"א ומשפ'

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

